

VI Dział ogólny 0

VI.1 Dział ogólny 0 – wiadomości ogólne

Dział ogólny obejmuje zróżnicowaną grupę odległych sobie zagadnień. Cechą wspólną tych zagadnień jest ich niezależność od poszczególnych dyscyplin wiedzy, choć w większości przypadków zagadnienia te mają swoje odniesienie do wybranych lub wszystkich dyscyplin.

VI.2 Działy główne

00 Prolegomena. Ogólne podstawy wiedzy i kultury

- 001** Nauka i wiedza w ogólności
- 002** Dokumentacja. Książka w ogólności
- 003** Rodzaje pisma. Znaki i symbole. Kody. Graficzne przedstawienie pojęć
- 004** Informatyka i technika komputerowa
- 005** Zarządzanie
- 006** Normalizacja wyrobów, procesów, wag, miar i czasu
- 007** Cybernetyka ogólna
- 008** Cywilizacja. Kultura. Postęp

01 Bibliografia. Katalogi

- 011/016** Bibliografie
- 017/019** Katalogi

02 Bibliotekarstwo. Bibliotekoznawstwo

- 021** Funkcje, zadania, użyteczność, organizowanie, rozwój bibliotek
- 022** Budynki i wyposażenie biblioteczne
- 023** Administracja biblioteki. Kierownictwo i pracownicy bibliotek
- 024** Organizacja udostępniania zbiorów. Przepisy dla użytkowników
- 025** Organizacja wewnętrzna biblioteki i poszczególnych działów
- 026** Biblioteki specjalne
- 027** Biblioteki ogólne
- 028** Czytelnictwo

030 Encyklopedie. Leksykony. Wydawnictwa informacyjne¹

---

¹ Do działu tego należy przede wszystkim piśmiennictwo poświęcone wydawnictwom informacyjnym. Wydawnictwa informacyjne, encyklopedie klasyfikuje się za pomocą symboli odpowiednich działów tematycznych oraz symbolu (03).

050 Wydawnictwa ciągłe. Czasopisma²

06 Organizacje. Stowarzyszenia. Wystawy. Muzea

061 Organizacje i inne formy współpracy

069 Muzeologia. Muzealnictwo. Muzea

070 Dzienniki. Prasa. Dziennikarstwo

08 Dzieła zbiorowe. Zbiory prac. Varia³

09 Rękopisy. Książki rzadkie. Cymelia

VI.3 Rozbudowa Działu ogólnego 0 za pomocą poddziałów analitycznych

Poddziały analityczne w dziale 0 występują w dziale 003, 004, 006 i 06.

VI.3.1 Rozbudowa działu 003 Rodzaje pisma. Znaki i symbole. Kody. Graficzne przedstawienie pojęć za pomocą poddziałów analitycznych

003.01 Początki, prototypy pism. Wczesne formy pism

003.02 Pojawienie się pisma

003.03 Graficzne formy języka

003.05 Sposoby zapisywania znaków i techniki pisma

003.07 Użycie i style pisma

003.08 Charakterystyczne cechy pisma

003.09 Techniki i metody odcyfrowywania pism

VI.3.2 Rozbudowa działu 004 Informatyka i technika komputerowa za pomocą poddziałów analitycznych

004.01 Dokumentacja

004.02 Metody rozwiązywania problemów

004.03 Typy i charakterystyki systemów

004.04 Orientacja przetwarzania

004.05 Jakość systemu i oprogramowania

004.07 Charakterystyki pamięci

004.08 Nośniki wejścia, wyjścia i pamięci

---

² Do działu tego należy przede wszystkim piśmiennictwo poświęcone wydawnictwom periodycznym. Czasopisma specjalistyczne i periodyczne wydawnictwa informacyjne dla określonych dziedzin klasyfikuje się za pomocą symboli odpowiednich działów tematycznych oraz symbolu (05).

³ Do działu tego należy przede wszystkim piśmiennictwo dotyczące tego rodzaju wydawnictw. Same zaś dzieła zbiorowe, zbiory prac klasyfikuje się za pomocą symbolu wskazującego określoną dziedzinę wiedzy oraz symbol poddziału wspólnego formy (08).

VI.3.3 Rozbudowa działu 006 Normalizacja wyrobów, procesów, wag, miar i czasu za pomocą poddziałów analitycznych

006.01 Teoria, zasady, podstawy, cele

006.02 Poszczególne aspekty normalizacji i norm

006.03 Kompetencje instytucji normalizacyjnych

006.05 Tworzenie standardów. Etapy prac normalizacyjnych

006.06 Metody wdrażania norm

006.07 Wpływ norm i normalizacji

VI.3.4 Rozbudowa działu 06 Organizacje. Stowarzyszenia. Wystawy. Muzea za pomocą poddziałów analitycznych

06.01 Prawa i obowiązki członków

06.02 Zobowiązania finansowe

06.03 Korzyści z członkostwa

06.05 Nagrody. Wyróżnienia. Przyznawanie nagród, wyróżnień

VI.4 Dział ogólny 0 w zapisie pionowym (metoda BN)

VI.4.1 Zasady ogólne

Stosuje się podziały wspólne:

- formy (0...)
- z kreską -02
- z kreską -04
- z kreską -05

Nie stosuje się podziałów wspólnych:

- miejsca (1.../9...)
- rasy, narodowości i grupy etnicznej (=...)
- czasu "..."
- z kreską -03

XIII.4.2 Zasady szczegółowe

0/9

Encyklopedie o treści ogólnej klasyfikuje się symbolem:

Encyklopedie o treści ogólnej

0/9(03) Encyklopedie

(03)

001 Nauka i wiedza w ogólności w zapisie pionowym (metoda BN)

Dział ten obejmuje sprawy dotyczące nauki, wiedzy, sztuki, instytucji naukowych, wspólnych metod badań kilku gałęzi nauki, ogólnej organizacji pracy naukowej i umysłowej, ruchów ideowych w dziedzinie kultury i życia umysłowego oraz dzieł traktujących jednocześnie o nauce, literaturze i sztuce. Natomiast sprawy dotyczące specjalnych zagadnień nauki, literatury, sztuki lub naukowej organizacji, należy umieszczać we właściwych działach ustalonych w klasyfikacji dziesiętnej dla danych dziedzin wiedzy⁴.

W dziale tym umieszczono terminologię naukową, metodologię ogólną. Terminologia naukowa, metodologia naukowa i badania naukowe związane z poszczególnymi dziedzinami wiedzy umieszczone zostały w stosownych działach UKD, np.: 303 Metodologia nauk społecznych

001.102 Informacja

Do działu 001.102, poza informacją o charakterze ogólnym, kwalifikuje się informację z zakresu poszczególnych dziedzin wiedzy.

W tym przypadku symbol 001.102 poprzedza się symbolem odpowiedniej dziedziny, np.:

Informacja medyczna

61

001.102

001.32 Uczeń, towarzystwa naukowe, akademie nauk

W dziale tym mieszczą się instytuty naukowe, towarzystwa naukowe, akademie nauk. Organizacje nierządowe (pozarządowe), stowarzyszenia i towarzystwa nie ujęte w dziale 001.32 klasyfikuje się symbolem 061.2.

Instytuty i towarzystwa naukowe działające w określonej specjalności klasyfikuje się za pomocą symbolu danej dziedziny i zapisanego w drugim polu 080 symbolu 001.32, np.:

Instytuty medyczne w Polsce

61

001.32

---

⁴ Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna (FID 327). O Zagadnienia ogólne. Pełne wydanie polskie aktualne na dzień 1.1.1969 r.. Warszawa: Centralny Instytut Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej, 1969, s. 5.

002 Dokumentacja. Książka w ogólności w zapisie pionowym (metoda BN)

Dział ten obejmuje prace ogólne dotyczące książek, rękopisów, dokumentów, pisarstwa, wytwarzania i historii książki, nauki o książce w ogólności. Historię literatury w ścisłym tego słowa znaczeniu, jako historię literatury pięknej klasyfikuje się w odpowiednich poddziałach działu 8 Literatura. Historia piśmiennictwa (literatury w szerszym sensie) obejmuje historię nauk i sztuki. Klasyfikuje się ją w odpowiednich działach odpowiadających gałęziom wiedzy lub sztuki⁵. Dokumentację biurową klasyfikuje się symbolem 005.92, bibliografię 01, bibliotekarstwo 02, archiwistykę 930.25.

---

⁵ Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna (FID 327). O Zagadnienia ogólne. Pełne wydanie polskie aktualne na dzień 1.1.1969 r.. Warszawa: Centralny Instytut Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej, 1969. s.7-8.

003 Rodzaje pisma. Znaki i symbole. Kody. Graficzne przedstawienie pojęć w zapisie pionowym (metoda BN)

Na zawartość tego działu składają się: transliteracja, transkrypcja, poszczególne formy pisma, systemy cyfrowe, materiały i narzędzia pisarskie, omawiane z punktu widzenia wykorzystania w produkcji piśmienniczej. Zagadnienia związane z wytwarzaniem samego papieru umieszczono w dziale 676 Przemysł celulozowo-papierniczy. Surowce lub składniki, z których zostały wykonane materiały i narzędzia pisarskie klasyfikuje się za pomocą symboli podziałów wspólnych z kreską -03 Materiały. Problematyka semiotyki mieści się w dziale 81'22, grafemiki 81'35.

004 Informatyka i technika komputerowa w zapisie pionowym (metoda BN)

W klasach pochodnych działu 004 umieszczono architekturę komputerów, sprzęt komputerowy, oprogramowanie, interakcję człowiek-komputer, interfejs użytkownika, dane, bazy danych, Internet, sieci komputerowe, sztuczną inteligencję.

004.42 Programy komputerowe

Programy komputerowe zostały omówione w [Biuletynie UKD nr 3/2011](#)

- ❖ Programy komputerowe są grupowane ze względu na typ, który reprezentują. Stosowany jest symbol 004.42 oraz w drugim polu 080 symbol wskazujący na typ programu z działu 004:

- Programy do edycji tekstu
004.42
004.4'232

Programy do edycji tekstu, np.: Word

- Programy do tworzenia prezentacji multimedialnych
004.42
004.4'27

Programy do tworzenia prezentacji multimedialnych, np.: PowerPoint

- Programy graficzne
004.42
004.92

Programy graficzne, np.: Photoshop, CorelDRAW, Corel PHOTO-PAINT, GIMP, Fireworks, PaintShopPro, AutoCAD, Flash, Illustrator, 3D Studio, Blender, Google Picasa

- Arkusze kalkulacyjne
004.42
004.67

Arkusze kalkulacyjne, np.: Excel, Quattro Pro, 1-2-3 (program komputerowy)

- Programy wydawnicze (skład komputerowy)
004.42
004.915

Programy wydawnicze (skład komputerowy), np.: InDesign, LaTeX, QuarkXPress, PageMaker

- Programy – systemy zarządzania bazą danych (relacyjna + obiektowa)
004.42
004.65

Programy – systemy zarządzania bazą danych, np. Access, Oracle, DB2, dBASE, FoxPro, MySQL, JOOMLA!, SQL Server, PostgreSQL, CDS/ISIS

- Programy do tworzenia i modyfikacji dokumentów PDF
004.42
004.4'23

Programy do tworzenia i modyfikacji dokumentów PDF, np.: Acrobat

- Programy do tworzenia stron WWW (projektowania stron internetowych)
004.42
004.774

Programy do tworzenia stron WWW, np.: BackOffice, Dreamweaver, ASP.NET, Ajax, Apache, FrontPage, PHP-Nuke

- Programy – oprogramowanie muzyki komputerowej
004.42
004.4'277

Programy – oprogramowanie muzyki komputerowej, np. Cubase

- Edytory wideo (programy do montażu cyfrowych filmów)
004.42
004.4'274

Edytory wideo (programy do montażu cyfrowych filmów), np.: Premiere

- Programy do zarządzania pocztą e-mail
004.42
004.773.3

Programy do zarządzania pocztą e-mail, np. Outlook, Outlook Express

- Programy komputerowe są grupowane ze względu na typ, który reprezentują. Stosowany jest symbol 004.42 oraz w drugim polu 080

symbol odpowiedniej dziedziny z wybranych działów 0/9 (matematyki, statystyki itd.), np.:

Maple; Mathcad; Mathematica; Matlab
004.42
51

Statgraphics; Statistica
004.42
519.2

MAK; PROLIB; SOWA
004.42
02

Programy edukacyjne
004.42
37.091.64

OpenOffice; Lotus Notes
004.42
005.91

004.43 Języki programowania

Programy komputerowe zostały omówione w [Biuletynie UKD nr 4/2011](#)

Języki programowania klasyfikuje się następująco:

- Poszczególne języki klasyfikuje się symbolem 004.438, np.:
Basic; Pascal; Fortran; C (język programowania)
004.438

- Języki opisowe klasyfikuje się symbolem 004.438 oraz 004.436, np.:

VHDL ; Postscript

004.438

004.436

- Języki zapytań, operowania danymi klasyfikuje się symbolem 004.438 oraz 004.655.3, np.:

SQL ; xBASE

004.438

004.655.3

- Języki znaczników klasyfikuje się symbolem 004.439, np.:

HTML; XHTML

004.439

- Języki programowania obiektowego klasyfikuje się symbolem 004.438 oraz 004.045, np.:

C++; JAVA; Smalltalk; Python; Delphi; C#; PERL; VisualBasic;

PHP; Ruby

004.438

004.045

005 Zarządzanie w zapisie pionowym (metoda BN)

W dziale 005 umieszczono zagadnienia z teorii i strategii zarządzania, psychologię zarządzania, czynniki zarządzania, procesy w zarządzaniu, zarządzanie jakością, zarządzanie organizacyjne, biurowość, zarządzanie wiedzą, zarządzanie zasobami ludzkimi.

Zagadnienia pokrewne umieszczono w dziale 658 Zarządzanie przedsiębiorstwem i w dziale 331 Praca.

005.31 Badania operacyjne z punktu widzenia zarządzania

Badania operacyjne w znaczeniu metody nauk społecznych klasyfikuje się symbolem 303. Badania operacyjne w matematyce klasyfikuje się symbolem 519.8.

005.584/.585 Audyt z punktu widzenia zarządzania

Audyt w rachunkowość klasyfikuje się symbolem 657.6.

005.922.1 Informacje niejawne

Ochrona informacji niejawnych z punktu widzenia prawa

342.72/.73

005.922.1

005.95/.96 Zarządzanie personelem. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Rozwój zawodowy, doskonalenie zawodowe z punktu widzenia teorii i organizacji pracy klasyfikuje się za pomocą 331.108.4; stosunki międzyludzkie w zakładzie pracy 331.104; zatrudnienie elastyczne 331.31.

Ocena pracy

005.95/.96

005.585

006 Normalizacja wyrobów, procesów, wag, miar i czasu w zapisie pionowym (metoda BN)

Zawiera standardy, specyfikacje, wskazówki praktyczne, instrukcje.

Normy klasyfikuje się z pomocą symbolu dziedziny oraz 006.3/.8, np.:

Normy bhp. Bhp – normalizacja

331.45

006.3/.8

Normy ISO 14000

502.13/.14

006.3/.8

Normy ISO 9000

005.6

006.3/.8

Normy ISO 22000

614.3

006.3/.8

007 Cybernetyka ogólna w zapisie pionowym (metoda BN)

Cybernetykę ekonomiczną klasyfikuje się za pomocą 330.46; cybernetykę matematyczną 519.7; cybernetykę z punktu widzenia telekomunikacji 621.391; informatykę 004.

008 Cywilizacja. Kultura. Postęp w zapisie pionowym (metoda BN)

Obejmuje zagadnienia cywilizacji, kultury i postępu w ogólności.

Dziedziny pokrewne to 130.2 Filozofia kultury; 316.7 Socjologia kultury; 39 Etnografia.

Kulturę kraju (narodu) klasyfikuje się symbolem 008 z dołączonym podziałem wspólnym miejsca bądź rasy, narodowości i grupy etnicznej, np.:

008(438) Kultura polska

008(=411.16) Kultura żydowska

Historię kultury danego kraju (narodu) zapisuje się w dwóch polach 080 z pomocą symboli wyrażających historię kraju (narodu) i symbolu 008 z dołączonym podziałem wspólnym miejsca bądź rasy, narodowości i grupy etnicznej, np.:

Historia kultury polskiej

94(438)

008(438)

Historia kultury cygańskiej

94(=214.58)

008(=214.58)

01 Bibliografia. Katalogi w zapisie pionowym (metoda BN)

Dziedziny pokrewne to 002 Dokumentacja. Książki. Piśmiennictwo.

Autorstwo; 02 Bibliotekarstwo; 069.538 Katalogi zbiorów muzealnych; 09 Rękopisy. Książki rzadkie. Cymelia; 781.97 Spisy utworów muzycznych. Katalogi tematyczne; 930.255 Repertoria i spisy dokumentów archiwalnych.

011/016 Bibliografie poszczególnych rodzajów
Klasyfikuje się tutaj różnego rodzaju spisy bibliograficzne.

012 Bibliografie prac poszczególnych autorów (osobowe podmiotowe), poszczególnych dzieł oraz wydawnictw poszczególnych instytucji, np.:

Bibliografia historyków polskich

930.1(438)(091)

012

016 Bibliografie dziedzin i zagadnień, np.:

Bibliografia dzieł dotyczących astronomii

52

016

Przydziela się tu także bibliografie osobowe przedmiotowe, np.:

Bibliografia na temat twórczości Mickiewicza

821.162.1(091)"18"

016

Bibliografie bibliografii

01

016

Bibliografie map

912

016

017/019 Katalogi

Klasyfikuje się tu katalogi biblioteczne, księgarskie i wydawnicze, np.:

Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej

091

017.1/.2

Dział 01 Bibliografia. Katalogi - metoda BN

Problematykę sporządzania katalogów, układów i wykorzystywanych w nich języków informacyjno-wyszukiwawczych klasyfikuje się za pomocą 025.3/.4 Katalogowanie. Języki informacyjno-wyszukiwawcze.

02 Bibliotekarstwo. Bibliotekoznawstwo w zapisie pionowym (metoda BN)

Klasyfikuje się tu również czytelnictwo. Natomiast bibliofilstwo klasyfikuje się za pomocą symbolu 090.1.

Dokumentację, książkę w ogólności klasyfikuje się za pomocą 002, natomiast zagadnienia bibliografii i katalogów w dziale 01.

030 Encyklopedie. Leksykony. Wydawnictwa informacyjne w zapisie pionowym (metoda BN)

Klasyfikuje się tu prace dotyczące tego rodzaju wydawnictw, np.:

030-028.27 Encyklopedie multimedialne

Same zaś wydawnictwa informacyjne, encyklopedie i leksykony klasyfikowane są za pomocą symboli rozwiniętych składających się z symbolu wskazującego zakres tematyczny i odpowiedniego symbolu podziału wspólnego formy z gałęzi (03).

050+070 Prasoznawstwo. Czasopiśmiennictwo w zapisie pionowym (metoda BN)

Klasyfikuje się tu opracowania na temat czasopism (i prasy) o zakresie ogólnym.

Formy dystrybucji czasopisma klasyfikuje się symbolem 655.42; budowę czasopisma symbolem 655.43; reklamę prasową symbolem 659.1:050+070.

Opracowania na temat czasopism dziedzinowych klasyfikuje się dodając w drugim polu 080 symbol dziedziny, np.:

Przegląd Techniczny

050+070

62

Czasopisma z przeznaczeniem dla określonych grup czytelniczych klasyfikuje się symbolem 050+070 oraz właściwym podziałem wspólnym z kreską -05 Osoby, np.:

050+070-053.2 Czasopisma dziecięce

050+070-055.2 Czasopisma kobiece

Czasopisma o specyficznym charakterze klasyfikuje się symbolem 050+070 oraz właściwym podziałem wspólnym z kreską -02 Własności (Właściwości), np.:

050+070-027.583 Czasopisma nielegalne

050+070-028.27 Czasopisma elektroniczne

06 Organizacje. Stowarzyszenia. Wystawy. Muzea w zapisie pionowym (metoda BN)

Dział 06 zawiera problematykę działalności stowarzyszeń, instytucji i organizacji zarówno o charakterze ogólnym, jak i specjalistycznym. Do działu tego należą również zagadnienia muzealnictwa i wystaw dzieł sztuki. Organizacje, instytucje, muzea itd. dotyczące określonej dziedziny wiedzy klasyfikuje się za pomocą symbolu wyrażającego daną dziedzinę wiedzy oraz właściwego symbolu 06.

06.05 Nagrody

Rozbudowa za pomocą symbolu odpowiedniej dziedziny oraz symbolu 06.05, np.:

Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki

53

06.05

061 Organizacje i inne formy współpracy

Rozbudowa za pomocą symbolu odpowiedniej dziedziny oraz symbolu 061..., np.:

ONZ

327.7

061.1

UNESCO

001

061.1

Legia Warszawa

796.332

061.2

069 Muzea. Wystawy stałe

Rozbudowa za pomocą symbolu odpowiedniej dziedziny oraz symbolu 069, np.:

Muzea etnograficzne. Skanseny

39

069

Malarze polscy - katalog zbiorów muzealnych

75.071(438)

069.538

08 Dzieła zbiorowe. Zbiory prac. Varia w zapisie pionowym (metoda BN)

Dział 08 obejmuje dzieła i wydania zbiorowe różnej treści, zbiory prac wielu autorów, wydawnictwa seryjne, wydawnictwa ilustracyjne, wydawnictwa albumowe, wydawnictwa dla specjalnych kategorii użytkowników oraz wydawnictwa o specjalnej formie, np. książki mówione. Tu klasyfikuje się prace dotyczące tego rodzaju wydawnictw. Same zaś dzieła zbiorowe, zbiory prac klasyfikuje się za pomocą symbolu wskazującego określoną dziedzinę wiedzy oraz symbol podziału wspólnego formy (08). Zbiory utworów literackich jednego autora oraz różnych autorów klasyfikuje się symbolem z działu 821. Książki dla dzieci klasyfikuje się symbolem 82-93 (nie stosuje się symbolu 087.5).

09 Rękopisy. Książki rzadkie. Cymelia w zapisie pionowym (metoda BN)

Tutaj klasyfikuje się dokumenty odznaczające się szczególnymi cechami, np.: pismem, oprawą, ilustracjami, materiałem, na którym są napisane. Klasyfikuje się to prace na temat rękopisów, książek rzadkich, np.:

Stare druki – katalog zbiorów archiwalnych

094/096

930.255